

Socialdepartementet

Myndigheten för delaktighet
Box 1210
172 24 Sundbyberg

Uppdrag angående information om digitala tjänster och teknik inom socialtjänst och hemsjukvård

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för delaktighet i uppdrag att inom området för digitala tjänster och välfärdsteknologi genomföra följande.

1. Myndigheten för delaktighet ska fortsätta att ta fram och sprida information till kommuner om användning och implementering av digital teknik samt digitala trygghets- och servicetjänster inom socialtjänst och hemsjukvård. Arbetet med trygghetslarm ska särskilt prioriteras.
2. Myndigheten för delaktighet ska bygga upp en nationell plattform för information, kunskap och kompetensstöd riktad till kommunerna i frågor som rör införande, användning och implementering av välfärdsteknologi.
3. Myndigheten för delaktighet ska inom myndigheten inrätta en funktion med ett utåtriktat uppdrag att stödja kommuner gällande införande, användning och implementering av välfärdsteknologi.
4. Myndigheten för delaktighet ska inventera kommunernas behov av kravspecifikationer avseende välfärdsteknologi.
5. Myndigheten för delaktighet ska stödja införande och användning av teknik och hjälpmedel för personer med nedsatt beslutsförmåga.

Myndigheteten för delaktighet ska i detta uppdrag fortsätta samverka med Socialstyrelsen i uppdraget angående information om digitala tjänster och teknik inom socialtjänst och hemsjukvård. Socialstyrelsen ska bl.a. bistå med juridisk kompetens när det gäller lagstiftning och övrigt regelverk samt bistå med kompetens när det gäller integritet och etik vid implementering och användning av välfärdsteknologi. Uppdraget ska också genomföras i samråd med Post- och telestyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges Kommuner och Landsting, Swedish Standards Institute samt med Datainspektionen. Samråd ska även ske med pensionärs- och funktionshinderorganisationerna.

Myndigheten för delaktighet får för uppdragets genomförande använda högst 15 000 000 kronor under 2015. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälso- och sjukvård och social omsorg, anslaget 4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshinderområdet, anslagsposten 6 Försöksverksamheter m.m. med 4 000 000 kronor, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreomsorgen, anslagsposten 8 Utvecklingsmedel – Kammarkollegiet med 5 500 000 kronor och anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel med 5 500 000 kronor.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition ska ske senast den 1 december 2015. Medel som inte utnyttjas ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2016. Vid samma tidpunkt ska myndigheten lämna en ekonomisk redovisning till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

En del av medlen får användas för ersättning till berörda myndigheter och andra aktörer som för fullgörande av uppdraget bedöms behöva bidra med nödvändig kompetens inom området.

Myndigheten för delaktighet ska i samverkan med Socialstyrelsen ta fram och senast den 15 mars 2015 lämna in en sammanhållen plan till Regeringskansliet (Socialdepartementet) över hur uppdraget ska genomföras och avgränsas. Uppdraget ska redovisas i sin helhet av Myndigheten för delaktighet till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 mars 2016. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Myndigheten ska i arbetet med uppdraget om information om digitala tjänster och välfärdsteknologi ta tillvara de erfarenheter som gjorts i det tidigare uppdraget (dnr S2014/1398/FST). En delredovisning av genomförda insatser för 2014 ska inlämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 februari 2015. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Detta beslut ersätter regeringens beslut den 13 februari 2014 (dnr S2014/1398/FST), samt regeringens beslut den 23 maj 2013 (dnr S2013/4019/FST) såvitt avser Myndigheten för delaktighet.

Skälen för regeringens beslut

Bakgrund

Ett grundläggande mål för funktionshinderspolitiken är att samhället utformas så att män och kvinnor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet. Äldrepolitiken ska skapa förutsättningar för jämlikhet, delaktighet och trygghet och stimulera äldre män och kvinnor att kunna leva ett aktivt och gott liv efter arbetslivets slut. Det ska finnas tillgång till en likvärdig och jämlik äldreomsorg oavsett var i landet man bor.

Välfärdsteknologi har stor potential att bidra till trygghet, oberoende, social aktivitet, delaktighet och självbestämmande för män och kvinnor oavsett ålder och funktionsförmåga. Det kan bland annat handla om digitala trygghetslarm, tele- och videokommunikation, sensorer i hemmet, kognitiva hjälpmedel, ett mobilt arbetssätt och e-tjänster för trygghet, service och delaktighet. Utbudet av välfärdsteknologi ökar snabbt och det är idag en utmaning för kommunerna att implementera ny teknik som en naturlig del i verksamheten.

Mot denna bakgrund beslutade regeringen den 13 februari 2014 (dnr S2014/1398/FST) att ge dåvarande Handisam (numera Myndigheten för delaktighet) i uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen, Post-och telestyrelsen samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ta fram och sprida information till kommuner och enskilda utförare om implementering och användning av välfärdsteknologi.

Socialstyrelsens uppföljningsrapport 2014 om utvecklingen av kommunernas arbete med e-Hälsa och trygghetslarm visar att det sker en positiv utveckling, men att många kommuner inte kan visa tydliga resultat i sina verksamheter. I rapporten lyfts särskilt den alltför långsamma övergången till digitala trygghetslarm och de risker det medför för människor som är beroende av att vid behov kunna nå personal. Socialstyrelsen påtalar behov av ökad kompetens i kommunerna och stödinsatser inom flera områden för att utveckling av e-Hälsa och teknik ska kunna påskyndas.

Kommunerna själva efterfrågar bl.a. ett gemensamt stöd för upphandling av teknik och någon form av nationellt kunskapscentrum inom e-Hälsa och teknikområdet. Det skulle bidra till mer jämlika förutsättningar för alla kommuner i arbetet att införa e-Hälsa och digital teknik.

Regeringen bedömer att arbetet med att implementera e-Hälsa och välfärdsteknologi i kommunerna går för långsamt och att det finns ett uttalat behov av nationellt stöd i frågor som rör såväl teknikutveckling och teknikanvändning som kunskap om frågorna.

Den 1 maj 2014 ombildades Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) till Myndigheten för delaktighet genom att delar av tidigare Hjälpmedelsinstitutet inordnades i Handisam. Myndigheten har numera ett uttalat uppdrag att utveckla kunskap om hur samspelet mellan generella välfärdsteknologilösningar och personligt utformade hjälpmedel fungerar för den enskilde samt i övrigt att vara expertmyndighet inom det funktionshinderspolitiska området i frågor som rör tillgänglighet, delaktighet, välfärdsteknologi och miljö. Regeringen bedömer att ett samlat uppdrag till myndigheten angående digitala tjänster och välfärdsteknik ger goda förutsättningar för utveckling och implementering av e-Hälsa och välfärdsteknik i kommunerna.

Närmare om deluppdragen

Deluppdrag 1

Myndigheten för delaktighet ska fortsätta sitt påbörjade arbete med att ta fram och sprida information till kommuner och enskilda utförare om användning och implementering av välfärdsteknologi inom socialtjänst och hemsjukvård.

Arbetet med trygghetslarm ska härvid särskilt prioriteras. Arbetet ska ske med målsättningen att samtliga kommuner helt har övergått till digitala trygghetslarm vid utgången av 2016.

Deluppdrag 2

Myndigheten för delaktighet ska bygga upp en nationell plattform för information, kunskap och kompetensstöd riktad till kommunerna och enskilda utförare i frågor som rör införande, implementering och användning av välfärdsteknologi. Arbetet ska innefatta att långsiktigt hitta en form för att plattformen blir en del av myndighetens ordinarie verksamhet.

Den nationella plattformen ska tillhandahålla stöd gällande teknik, krav och möjligheter gällande larmmottagning, informations- och driftssäkerhet, täckning och standarder, juridik, integritet och etik, kostnadsberäkningar, kravspecifikation, upphandling och organisatoriska lösningar samt ge inspiration, skapa motivation och sprida goda exempel.

Deluppdrag 3

Myndigheten för delaktighet ska inom myndigheten inrätta en funktion som under 2015 har ett utåtriktat uppdrag att stödja kommuner gällande införande, användning och implementering av välfärdsteknologi.

Funktionen ska arbeta utåtriktat mot kommunerna och ska kunna besöka kommuner som önskar individuellt stöd och rådgivning på plats. Förutom kunskapsstöd och rådgivning ska funktionen ge inspiration och skapa motivation. Funktionen ska ingå i och ta sin utgångspunkt från den nationella plattformen.

Deluppdrag 4

Myndigheten för delaktighet ska inventera vilka behov kommunerna har avseende framtagande av kravspecifikationer för att underlätta införande och utveckling av välfärdsteknologi samt hur samordningen mellan kommuner av sådana kravspecifikationer kan utvecklas.

Deluppdrag 5

Myndigheten för delaktighet ska stödja införande och användning av teknik och hjälpmedel i syfte att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med nedsatt beslutförmåga t.ex. på grund av demenssjukdom. Arbete ska även omfatta teknik och hjälpmedel som stödjer beslutsfattande för personer med en kognitiv funktionsnedsättning.

Samtliga deluppdrag ska på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samordnas med varandra.

På regeringens vägnar

Åsa Regnér

IngaLill Karlström

Kopia till

Statsrådsberedningen/internrevisionen
Försvarsdepartementet/SSK
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/ITP
Socialutskottet
Datainspektionen
E-hälsomyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Kammarkollegiet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Post- och telestyrelsen
Socialstyrelsen
Swedish Standards Institute
Sveriges Kommuner och Landsting
Famna
Vårdföretagarna
Handikappförbunden
Lika Unika
Pensionärernas Riksorganisation
Riksförbundet pensionärsgemenskap
Svenska Kommunalpensionärernas Förbund
Sverigefinska pensionärer
Sveriges Pensionärers Riksförbund
Sveriges Pensionärsförbund